

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Konstitucijos pr. 12-101, LT-09308 Vilnius,
tel. (8 5) 272 4864, el. p. info@sodra.lt, informacija telefonu 1883.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191630223

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJAI
A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius

2023-01- Nr. (1.59E) I-
Į 2022-12-19 Nr. (23.1E-55) STAP-
1061

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) susipažino su pateiktais derinimui Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projektų ir jį lydinčiais Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 6¹, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 19 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektais ir teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Sandaros įstatymo projektas)

Sandaros įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymas Nr. IX-547 ir dėstomas nauja redakcija Lietuvos Respublikos valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatymas Nr. IX-547 (toliau – Sandaros įstatymo naujos redakcijos projektas).

1. Siūlome tikslinti Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 2 straipsnio 14 dalį išbraukiant pasikartojančius žodžius „socialinio draudimo“ ir 2 straipsnio 14 dalį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„14. **Valstybinio socialinio draudimo fondas** (toliau – VSDF) – valstybės socialinis fondas, kuriame kaupiamos turto ir įsipareigojimų, susijusių su šio fondo administravimo įstaigų administruojamomis ~~socialinio draudimo~~ socialinio draudimo įmokomis ir išmokomis iš jo bei kitos sumos, susijusios su šio fondo administravimo įstaigų vykdomomis funkcijomis, kurios joms pavestos teisės aktais, reglamentuojančiais šio fondo veiklą.“

2. Kadangi Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 3 straipsnio 1 dalies sakinio pradžioje naudojama daugiskaita, manome, kad šio sakinio pabaigoje tikslinga naudoti taip pat daugiskaitą, todėl siūlome 3 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„1. Valstybės socialinių fondų biudžetai sudaromi biudžetiniams metams, taikant kaupimo principą, pagal kurį biudžetiniams metams priskirtinos apskaičiuotos pajamos ir su biudžetiniais metais sutampančių laikotarpių sąnaudos parodomos pagal apskaičiavimo laikotarpius

neatsižvelgiant į valstybės socialinių fondų piniginių įplaukų gavimo ir valstybės socialinių fondų piniginių išlaidų padarymo laiką.“

3. Siūlome Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 3 straipsnio 3 dalyje išbraukti sakinį apie VSDF veiklos sąnaudas, nes šiame straipsnyje kalbama apie visus tris valstybės socialinius fondus, todėl 3 straipsnio 3 dalį tikslinga išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„3. Valstybės socialinių fondų biudžetų pajamos ir sąnaudos biudžetiniams metams planuojamos atsižvelgiant į kitiems biudžetiniams metams numatomus socialinio draudimo įmokų tarifus, socialinių išmokų dydžius, planuojamas gauti lėšas iš valstybės biudžeto ir (ar) kitų valstybės piniginių išteklių, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtą atitinkamų metų ekonominės raidos scenarijų (toliau – ekonominės raidos scenarijus), pajamų, sąnaudų ir kitų rodiklių kitimo per paskutinius dvejus metus tendencijas. ~~VSDF veiklos sąnaudos, patirtinos kaip išmokų finansuojamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, skyrimo, mokėjimo, pristatymo ir išieškojimo ar įmokų surinkimo ir pervedimo į kitus fondus sąnaudos, planuojamos atsižvelgiant į numatomą šių išmokų ir įmokų sumą ir procentinę dalį, skiriamą šioms išmokoms ir įmokoms administruoti.~~ Valstybės socialinių fondų biudžetų planavimo metodiką tvirtina VSDF valdybos direktorius.“

4. Siūlome papildyti ir patikslinti Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 5 straipsnį ir jį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„5 straipsnis. VSDF biudžeto sąnaudos

1. VSDF biudžeto sąnaudas sudaro:

1) Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytų socialinio draudimo rūšių sąnaudos;

2) VSDF veiklos sąnaudos – VSDF administravimo įstaigų ~~įsilaikymo~~ **veiklos** sąnaudos (darbo užmokesčio **ir socialinio draudimo**, prekių ir paslaugų ~~bei ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo finansavime~~ sąnaudos), **ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos**, taip pat kitos VSDF veiklos sąnaudos, **įvertinant visų teisės aktais pavestų funkcijų vykdymo sąnaudas**;

3) neatgautinos ir abejotinai atgautinos sumos;

4) kitos VSDF sąnaudos.

2. VSDF sąnaudos socialinio draudimo išmokoms, kurioms taikomos tarptautinės sutartys ar Europos Sąjungos reglamentai dėl socialinės apsaugos, priskiriamos atitinkamos socialinio draudimo rūšies VSDF biudžeto sąnaudoms.

3. VSDF **administravimo įstaigų** veiklos sąnaudoms gali būti skiriama iki 3 procentų VSDF biudžeto sąnaudų.“

5. Manome, kad Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 7 straipsnio 2 punkto formuluotė neatitinka Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo siūlomo pripažinti netekusiu galios 6 straipsnio 2 punkto nuostatos esmės, pagal kurią iš Garantinio fondo lėšų yra dengiama bankrutuojančio darbdavio skola Valstybinio socialinio draudimo fondui, todėl, įvertinus žemiau šiame rašte pateiktus siūlymus dėl Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 7 straipsnio 1 punkto pakeitimo, siūlome Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 7 straipsnio 2 punktą išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„2) ~~nuo šio straipsnio 1 punkte nurodytų socialinių išmokų priskaičiuoti mokėtini mokesčiai, nurodyti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 13 straipsnyje (išskyrus gyventojų pajamų mokestį), kurie skaičiuojami nuo darbuotojams priskaičiuotų pajamų sumų, nurodytų šio straipsnio 1 punkte, mokami Garantinio fondo nuostatuose nustatyta tvarka~~“.

6. Atsižvelgiant į Ilgalaikio darbo išmokų fondo praktiškai patiriamas sąnaudas ir kitas numatytas šio fondo sąnaudų rūšis, manome, kad Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 9

straipsnio 4 punkte nurodyta sąnaudų rūšis yra perteklinė, todėl 9 straipsnį siūlome išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„9 straipsnis. IDIF biudžeto sąnaudos

IDIF biudžeto sąnaudas sudaro:

- 1) ilgalaikio darbo išmokos;
- 2) IDIF administravimo sąnaudos;
- 3) laikinai laisvų IDIF lėšų investavimo sąnaudos;
- ~~4) lėšos IDIF įsipareigojimams padengti;~~
- ~~54) lėšos, skirtos GF lėšoms atkurti;~~
- ~~65) kitos sąnaudos.“~~

7. Manome, kad kasmet teikti atskirų socialinio draudimo rūšių įmokų tarifų pagrindimus netikslinga, nes tai atspindės papildomose lentelėse pateiktuose atskirų socialinio draudimo rūšių rezultatuose, todėl siūlome Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 10 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„1. Valstybės socialinių fondų biudžetų projektus kartu su Valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu, vadovaudamasi šio įstatymo, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo nuostatomis bei Vyriausybės patvirtintų Valstybės socialinių fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatomis, atsižvelgdama į ekonominės raidos scenarijų ir valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų preliminarinius pagrindinius rodiklius bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytą VSDF biudžeto struktūrinio postūmio užduotį ateinantiems kalendoriniams metams ir jos gaires kitiems dvejiems metams, rengia ir su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija suderina VSDF valdyba. Kartu su Valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu parengiamas valstybės socialinių fondų biudžetų projektų aiškinamasis raštas, kitų dvejų biudžetinių metų numatomų valstybės socialinių fondų biudžetų rodiklių prognozė, ~~draudėjų ir apdraustųjų socialinio draudimo įmokų tarifų atskiroms socialinio draudimo rūšims dydžių pagrindimas~~ ir kita būtina informacija.“

8. Atkreipiame dėmesį, kad su Valstybės socialinių fondų biudžeto aiškinamuoju raštu bus teikiamos papildomos lentelės, kuriose bus daug papildomos informacijos, kuri galėtų būti keičiama ir pildoma atsižvelgiant į poreikį, todėl siekiant nereglamentuoti papildomose lentelėse pateikiamos informacijos, siūlome Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 10 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„2. Valstybės socialinių fondų biudžetų projektų aiškinamajame rašte **ir papildomose lentelėse** pateikiama informacija apie ~~atskirų socialinio draudimo rūšių planuojamas įmokas pagal mokėtojų kategorijas~~, numatomus sukaupti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytų atskirų socialinio draudimo rūšių rezultatus, pinigines įplaukas ir išlaidas kitiems biudžetiniams metams **ir kita informacija**.“

9. Pagal dabartinį reglamentavimą Garantinio ir Ilgalaikio darbo išmokų fondų atskiros administravimo išlaidų ar sąnaudų sąmatos nėra tvirtinamos, nes šios sąnaudos nėra smulkiai detalizuojamos pagal išlaidų straipsnius, o skirstomos tik pagal išlaidas įmokų surinkimui ir išmokų mokėjimui, todėl siūlome ir Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 11 straipsnio 3 dalį patikslinti ir išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„3. Patvirtinus valstybės socialinių fondų biudžetus, VSDF valdyba paskirsto ir patvirtina ketvirčiais valstybės socialinių fondų biudžetų pajamas ir sąnaudas pagal klasifikacijos straipsnius, patvirtina VSDF **administravimo įstaigų** veiklos ~~ir GF bei IDIF administravimo~~ sąnaudų sąmatas.“

Dėl Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas (toliau – Garantijų darbuotojams įstatymas) numato kompensuoti su darbo santykiais susijusias sumas, kurių darbuotojai negavo iš nemokiu tapusio darbdavio (Garantijų darbuotojams įstatymo 6 straipsnio 1 punktą), nuolat nemokumo administratoriai prašo paaiškinimo, kurios nemokaus darbdavio nesumokėtos sumos laikytinos susijusiomis su darbo santykiais, ir įvertinus, kad teikiamu Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto 2 straipsniu ketinama Garantijų darbuotojams įstatymo 6 straipsnį pripažinti netekusiu galios, siekiant teisinio aiškumo siūlome Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto 3 straipsnį, keičiantį Garantijų darbuotojams 7 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą, išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„3 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„1. Išmokos, skirtos šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų darbdavių ~~darbuotojų negautoms priskaičiuotoms~~ darbuotojams nesumokėtoms su darbo santykiais susijusioms susijusių Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose nurodytų pajamų, nuo kurių atskaičiuoti mokėtini mokesčiai (darbuotojo valstybinio socialinio draudimo įmokos, privalomojo sveikatos draudimo įmokos ir gyventojų pajamų mokestis) bei pensijų kaupimo įmokos pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą, sumoms, mokėti, apskaičiuojamos:“.

Analogiškai siūlome keisti Sandaros įstatymo naujos redakcijos projekto 7 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip (lyginamasis variantas):

„1) socialinės išmokos, skirtos Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų darbdavių ~~darbuotojų negautoms priskaičiuotoms~~ darbuotojams nesumokėtoms su darbo santykiais susijusioms susijusių Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1–6 punktuose nurodytų pajamų, nuo kurių atskaičiuoti mokėtini mokesčiai bei pensijų kaupimo įmokos pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą, sumoms, mokėti;“.

Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto

Valstybės socialinių fondų biudžetų pajamų ir sąnaudų klasifikacijos ir jų planavimo metodikų tvirtinimą numatoma perduoti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktoriui. Garantinio ir Ilgalaikio darbo išmokų fondų įvairūs administravimo klausimai yra reglamentuoti Vyriausybės tvirtinamuose šių fondų nuostatuose. Atsižvelgiant į tai, siūlome apsvarstyti, ar tikslinga Vyriausybės patvirtintas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės keisti į Valstybės socialinių fondų biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, kas numatoma Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte.

Rasa Domarkienė, tel. (8 5) 250 0879, el. p. Rasa.Domarkiene@sodra.lt

Laima Stragauskienė, tel. (8 5) 273 2484, el. p. Laima.Stragauskiene@sodra.lt

Rita Simokaitienė, tel. (8 5) 211 3176, el. p. Rita.Simokaitiene@sodra.lt

Valerijus Simionenka, tel. (8 5) 250 0870, el. p. Valerijus.Simionenka@sodra.lt